

[Prima Pagină](#) > ... > [Proceduri Judiciare](#) > [Cauze Civile](#) > [Recunoașterea Și Executarea Hotărârilor Judecătorești](#)
> [Cum Se Execută o Hotărâre Judecătorească](#) > [Italy](#)

Cum se execută o hotărâre judecătorească

Conținut furnizat de

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

1 Ce înseamnă executare în materie civilă și comercială?

„Executarea” corespunde etapei de executare a hotărârilor judecătorești și a altor titluri executorii [titluri de creanță, acte autentice (*atti publici*) și acte sub semnătură privată autentificate pentru anumite prestații]. Această etapă (care îmbracă, în orice caz, un caracter jurisdicțional) prevede intervenția forței publice atunci când debitorii nu își achită în mod voluntar obligațiile.

2 Care este autoritatea sau autoritățile care au competență în materie de executare?

Responsabilitatea pentru executare revine instanțelor de drept comun. Cererea de refuz al executării, vizată de articolul 47 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 [Regulamentul Bruxelles I (reformare)], trebuie adresată, de asemenea, unei instanțe de drept comun.

Pentru a executa o hotărâre a unei instanțe de drept comun în care debitorul este o autoritate publică, creditorul poate introduce o acțiune specială în fața unei instanțe administrative regionale [*giudizio di ottemperanza* (procedură de conformare) - articolul 112 și următoarele din Codul de procedură administrativă]. Această procedură nu este obligatorie; ea reprezintă mai degrabă o alternativă la executarea directă de către o instanță de drept comun și, spre deosebire de aceasta din urmă, impune ca hotărârea care trebuie executată să fi devenit definitivă. Informațiile următoare se referă la procedura de executare ordinară.

3 Care sunt condițiile în care poate fi emis un titlu executoriu sau o hotărâre executorie?

Deținerea unui titlu executoriu este o condiție necesară și suficientă pentru inițierea unei proceduri de executare. Ca regulă generală, titlurile executorii sunt prevăzute de articolul 474 din Codul de procedură civilă și sunt de două tipuri: titluri judiciare și titluri extrajudiciare. Printre titlurile judiciare se numără hotărârile pronunțate și actele și măsurile adoptate de o autoritate judiciară în cursul sau ca urmare a unei proceduri jurisdicționale. Titlurile extrajudiciare includ titlurile de creață, actele autentice și actele sub semnătură privată autentificate pe care părțile le pot întocmi fără intervenția unei instanțe de judecată.

3.1 Procedura

Înainte de a iniția executarea, creditorul trebuie să informeze debitorul cu privire la titlul executoriu și să îi comunice acestuia ordinul de plată (*precetto*); acesta constă în punerea în întârziere a debitorului de a-și onora obligațiile în termen de cel puțin 10 zile, avertizându-l că, în lipsa efectuării plății la data scadentă, se va trece la executare conform articolului 480 din Codul de procedură civilă.

Executarea nu poate începe înainte de termenul respectiv, cu excepția cazului în care președintele instanței autorizează executarea imediată în regim de urgență (articolul 482 din Codul de procedură civilă).

Articolul 480 din Codul de procedură civilă reglementează conținutul acestor ordine de plată, în care creditorul trebuie să indice o adresă în municipalitatea unde își are sediul instanța competentă să se pronunțe asupra executării. În lipsa acestei adrese, contestațiile la ordinul de plată sunt de competența instanței locului unde a fost notificat actul, în timp ce notificările către creditor sunt efectuate de către grefa instanței menționate.

Odată îndeplinite aceste formalități, procedura de executare poate începe. În Italia, există trei tipuri de proceduri de executare.

1) Confiscarea, care implică punerea sub sechestru și vânzarea sau atribuirea bunurilor sau creanțelor restante aparținând debitorului în vederea obținerii banilor pentru plata creditorului. Punerea sub sechestru este efectuată de către executorul judecătoresc în urma prezentării titlului executoriu și a ordinului de plată notificate și trebuie să aibă loc în termen de 90 de zile de la data la care ordinul de plată a fost notificat, dar nu înainte de termenul stabilit în acesta. În caz contrar, ordinul de plată își va pierde valabilitatea (articolul 481). În cursul acestei etape procedurale, este necesară asistența unui avocat.

Ordinul de punere sub sechestru împiedică debitorul să protejeze bunurile și creanțele puse sub sechestru față de garanția de credit solicitată. În lipsa unei cereri de atribuire sau de vânzare adresate instanței competente să se pronunțe asupra executării, în termen de 45 de zile de la emiterea ordinului, acesta din urmă devine nul de drept.

2) Obligația de a transfera anumite bunuri (*esecuzione per consegna e rilascio*), conform căreia executorul judecătoresc fie îi oferă creditorului bunurile mobile specificate la care are dreptul, fie înlătură debitorul din bunul imobil.

3) Executarea unei obligații de a face sau de a nu face (*esecuzione degli obblighi di fare e di non fare*) necesită formularea unui recurs în fața instanței de executare, care va stabili modul în care obligația trebuie îndeplinită și va desemna un executor judecătoresc și persoanele responsabile cu îndeplinirea obligației (de exemplu, o societate de construcții) pe cheltuiala debitorului.

Scopul procedurii de executare este de a garanta că, cu sprijinul poliției, obligațiile neîndeplinite sunt îndeplinite. Procedura de executare poate fi utilizată atât pentru datoriile financiare, cât și pentru obligații de a livra bunuri mobile sau de a elibera bunuri imobile, precum și pentru obligații de a face sau de a nu face.

În plus, articolul 614-bis din Codul de procedură civilă permite instanței care pronunță o hotărâre fără caracter pecuniar să perceapă creditorului o taxă pentru orice încălcare, nerespectare sau întârziere în executarea ordinului. Această măsură poate fi aplicată și de instanța responsabilă cu executarea după notificarea ordinului de plată.

3.2 Condițiile principale

Condiția necesară și suficientă pentru inițierea unei proceduri de executare este deținerea unui titlu executoriu care conferă un drept „cert, lichid și exigibil” (*certo, liquido ed esigibile*) (articolul 474). Gradul de „certitudine” variază în funcție de natura titlului executoriu: hotărârile judecătorești nu trebuie să fie definitive pentru ca acestea să fie executate, întrucât o hotărâre pronunțată în primă instanță este executorie cu titlu provizoriu până când nu este anulată de instanța de apel. „Drept lichid” înseamnă că suma a fost (sau poate fi) calculată, spre deosebire de o sumă discreționară. „Drept exigibil” înseamnă că suma este ajunsă la scadență și nu face obiectul unor clauze și condiții suspensive.

4 Obiectul și natura măsurilor executorii

În cursul procedurii, instanța de executare poate adopta diverse măsuri, în general sub formă de ordonanțe (*ordinanze*). Acestea variază de la măsurile necesare garantării bunei derulări a procedurii la cele care atribuie dreptul de folosință, de exemplu, decretul (*decreto*) de atribuire a bunului pus sub sechestru persoanei care l-a achiziționat în cadrul unei licitații sau căreia i-a fost adjudecat.

4.1 Ce tipuri de bunuri pot face obiectul executării?

Pot face obiectul unei executări silit: a) bunurile mobile; b) bunurile imobile; c) creanțele debitorului și bunurile mobile pe care acesta din urmă le deține pe lângă un terț; d) acțiunile dintr-o societate.

Obligațiile de predare a bunurilor mobile și de eliberare a bunurilor imobile, precum și obligațiile de a face și de a nu face pot, de asemenea, constitui obiectul unei executări.

4.2 Care sunt efectele măsurilor executorii?

În ceea ce privește sumele de bani, prima etapă a executării este ordinul de punere sub sechestru, care face ca bunurile puse sub sechestru să nu fie disponibile pentru debitorul urmărit silit. Toate actele care reglementează transferul acestor sume de bani devin nule de drept și nu pot fi invocate în cadrul unei contestații la executare.

4.3 Care este valabilitatea măsurilor de acest fel?

Este vorba despre măsuri operaționale cu forță executorie, care permit admiterea pretențiilor creditorului și nu pot fi, prin urmare, utilizate ca elemente de probă în cadrul unor investigații.

5 Există posibilitatea de a ataca hotărârea care stabilește o măsură de acest fel?

Normele juridice prevăd căi de recurs împotriva deciziilor și a actelor privind procedura de executare, pe care debitorul (și/sau terțul executat) le poate iniția pe calea contestației la executare. Aceste căi de recurs pot genera două tipuri distincte de contestație:

- contestația la executare (*opposizione all'esecuzione*), în conformitate cu articolele 615 și 616 din Codul de procedură civilă, atunci când dreptul de a proceda la executare silită (și anume existența dreptului creditorului de a proceda la o executare silită sau la punerea sub sechestru a anumitor bunuri) este contestat;

- contestația la actele executorii (*opposizione agli atti esecutivi*), în conformitate cu articolele 617 și 618 din Codul de procedură civilă, atunci când sunt invocate vicii de procedură (pentru a contesta legalitatea actelor adoptate cu ocazia procedurii de executare).

O contestație la executare și la actele executorii care este formulată înainte de începerea executării silită este definită ca fiind o contestație împotriva ordinului de plată (*opposizioni a „precetto”*), deoarece aceasta este inițiată ca răspuns la actul care anunță executarea: contestația este, într-adevăr, îndreptată împotriva ordinului de plată, prin intermediul unei cereri depuse în fața instanței competente din punct de vedere material sau teritorial pentru suma în cauză, în virtutea prevederilor generale menționate în cod.

Dacă executarea este deja în curs, și anume dacă actul de punere sub sechestru a fost deja notificat debitorului, se formulează contestație la executare sau la actele executorii prin depunerea unui recurs specific în fața instanței de executare. Instanța poate dispune suspendarea executării până la pronunțarea unei decizii privind contestația, deși această suspendare nu este automată.

La fel ca în cazul tuturor hotărârilor pronunțate în primă instanță, o hotărâre pronunțată în apel poate fi atacată.

Terții care pretind că au drepturi reale asupra bunurilor puse sub sechestru pot formula recurs în fața instanței de executare atâta timp cât vânzarea sau atribuirea bunurilor în cauză nu a fost pronunțată.

Acest aspect este reglementat de dispozițiile relevante prevăzute la articolele 615, 616, 617, 618 și 619 din Codul de procedură civilă.

6 Există limitări privind executarea, în special legate de protecția debitorului sau de termene?

În afara bunurilor declarate care nu pot fi puse sub sechestru în temeiul unor dispoziții speciale și în conformitate cu articolul 514 din Codul de procedură civilă, nu pot fi puse sub sechestru următoarele:

1) bunurile sacre și cele care servesc practicării unui cult;

2) verigheta, hainele, lenjeria, paturile, mesele și scaunele utilizate pentru servirea mesei, garderobe, comodele, frigiderul, plitele și cuptoarele de bucătărie (pe gaz sau electrice), mașina de spălat, ustensilele de curățenie și de bucătărie, precum și mobilierul destinat aranjării acestora, în măsura în care aceste bunuri sunt indispensabile debitorului și membrilor familiei sale cu care acesta locuiește; totuși, nu sunt incluse mobilele (cu excepția paturilor) care au o valoare economică importantă, inclusiv antichitățile și obiectele cu valoare artistică recunoscută;

3) alimentele și combustibilii necesari, care să îi permită debitorului și altor persoane menționate la punctul de mai sus să subziste timp de o lună.

Totuși, nu sunt incluse mobilele (cu excepția paturilor) care au o valoare economică importantă, inclusiv antichitățile și obiectele cu valoare artistică recunoscută.

De asemenea, nu pot fi puse sub sechestru: armele și obiectele pe care debitorul are obligația de a le păstra în scopul îndeplinirii unui serviciu public, medaliile, scrisorile, registrele și, la modul general, înscrisurile de familie, precum și manuscrisele (cu excepția cazului în care acestea fac parte dintr-o colecție), dar și animalele de companie și alte animale utilizate în scopuri terapeutice sau medicale.

Printre alte bunuri care, de asemenea, nu pot fi puse sub sechestru în temeiul legii, se numără: bunurile aflate în proprietatea Statului, bunurile patrimoniale indisponibile ale Statului sau ale unei alte entități publice, bunurile care fac obiectul regimului matrimonial, bunurile aparținând instituțiilor eclesiastice și edificiile de cult.

În conformitate cu articolul 671 din Codul de procedură civilă, în ceea ce privește creanțele debitorului împotriva terților nu pot fi puse sub sechestru următoarele:

(a) pensiile alimentare, cu excepția celor destinate întreținerii, dar numai cu autorizare din partea președintelui instanței sau a unui judecător delegat de acesta și numai pentru o cotă-parte care este stabilită prin decret;

(b) alocațiile caritabile sau de subzistență destinate persoanelor clasificate ca fiind sărace și plățile pentru costurile legate de maternitate, costurile în caz de boală sau costurile de înmormântare, datorate de casele de asigurări, organismele de securitate socială și instituțiile caritabile;

(c) sumele datorate de persoane private cu titlu de indemnizații, salarii sau alte plăți legate de un raport de muncă (inclusiv cele datorate pentru concediere) pot fi puse sub sechestru pentru plata unor pensii alimentare în măsura în care acest lucru este autorizat de președintele instanței sau de un judecător delegat de acesta; în ceea ce privește alte tipuri de venituri, poate fi pusă sub sechestru până la o cincime din aceste sume; punerile simultane sub sechestru care rezultă dintr-o combinație a motivelor menționate mai sus nu pot reprezenta mai mult de jumătate din aceste sume;

(d) o rentă, dacă este constituită cu titlu gratuit, în cazul în care există o dispoziție potrivit căreia suma necesară pentru a satisface nevoile esențiale ale creditorului nu ar trebui să facă obiectul sechestrului;

(e) sumele datorate de un asigurător titularului sau beneficiarului unei polițe de asigurare, sub rezerva – în ceea ce privește primele plătite – dispozițiilor privind revizuirea actelor prejudiciabile creditorilor și colaționării, facturării și reducerii cadourilor;

(f) sumele datorate pentru pensii, alocații care servesc drept pensii sau alte prestații de pensie nu pot fi puse sub sechestru pentru o sumă echivalentă cu dublul valorii maxime a prestației sociale lunare, cu un minim de 1 000 EUR; partea care depășește această sumă poate fi pusă sub sechestru în limitele prevăzute la litera (c);

(g) fondurile speciale de asistență socială și de ajutorare (inclusiv cele de tip necontributiv) înființate de un proprietar de întreprindere pe baza plăților efectuate de creditorii proprietarului sau ai angajaților.

Sumele datorate cu titlu de indemnizații, salarii și alte plăți legate de muncă (inclusiv cele pentru concediere și pensii) și alocațiile care servesc drept pensii sau alte prestații de pensie, atunci când sunt creditate într-un cont bancar sau poștal deschis pe numele debitorului, pot, de asemenea, să facă obiectul unui sechestru pentru o sumă care depășește de trei ori prestația socială, în cazul în care contul este creditat înainte de punerea sub sechestru; în cazul în care contul este creditat la data punerii sub sechestru sau după această dată, aceste sume

pot face obiectul sechestrului în limitele descrise mai sus și în cele prevăzute de legislația specială.

Debitorul trebuie să susțină că bunul sau creanța este exceptată de la punerea sub sechestru, prin introducerea unei contestații la executare, în conformitate cu articolul 615 din Codul de procedură civilă.

Procedura de executare poate fi îndeplinită cu succes în momentul în care termenul de prescripție al creanței invocate s-a scurs în întregime. În general, termenul de prescripție este de 10 ani, dar acesta poate varia în funcție de dreptul în cauză (de exemplu, termenul de prescripție pentru repararea unui prejudiciu necontractual este de cinci ani). Legea stabilește, de asemenea, termene de prescripție diferite în funcție de tipul de act juridic prin care se constată creanța în baza căreia s-a încuviințat executarea. Cu titlu de exemplu, o creanță constatată printr-o hotărâre care are autoritate de lucru judecat se prescrie într-o perioadă de 10 ani, chiar dacă legea prevede, în general, un termen mai mic pentru acest tip de creanță.

La cererea creditorului, președintele instanței din locul unde debitorul își are reședința, domiciliul, locuința sau sediul social poate autoriza efectuarea căutării, prin mijloace electronice, a bunurilor care urmează să fie puse sub sechestru (articolul 492-bis din Codul de procedură civilă). Aceasta înseamnă că executorul judecătoresc poate căuta bunurile și creanțele debitorului prin intermediul registrului fiscal și al bazelor de date ale autorităților publice. De asemenea, au fost introduse modalități de eșalonare a plăților pentru a acoperi valoarea unui sechestru (*conversione del pignoramento*) în cazul punerii sub sechestru a unor bunuri mobile.

Link către Codul de procedură italian:

<https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:regio.decreto:1940-10-28;1443>

Această pagină face parte din portalul [Europa ta](#).

Ne-am bucura să primim [feedbackul](#) dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

■ Ultima actualizare: 03/02/2025

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.